

DOI: 10.5281/zenodo.3758101

UDC: 657.6

JEL: M 41

TRENDS AND DIRECTIONS OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN THE UKRAINIAN ECONOMY

ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАПРЯМИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРЯМОГО ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Ganna Ja. Dutka, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Lviv Institute of Economics and Tourism, Lviv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-6311-403X
Email: lebk@org.lviv.net

Olga P. Savitska, PhD in Economics, Professor
Lviv Institute of Economics and Tourism, Lviv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-6311-406X
Email: sawicka@bigmir.net

Received 18.07.2019

У сучасних умовах посилення інтеграційних та глобалізаційних процесів світового господарства становлення та розвиток вітчизняної економіки неможливий без співпраці з зарубіжними країнами та залученні інвестиційних ресурсів, які мають ключове значення. Особливого значення набувають інвестиції як альтернативне зовнішнє джерело фінансування відновлення національного виробництва, проведення структурної перебудови, посилення економічного зростання країни за умови гострої нестачі власних фінансових ресурсів. Подальше дослідження особливостей залучення прямих інвестицій в економіку України дозволить максимально скористатись усіма позитивними ефектами іноземного інвестування задля поліпшення бізнес-клімату, формування інфраструктури інвестиційної діяльності, забезпечення стабільного економічного зростання і покращення життєвого рівня населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідження значну увагу дослідженню проблем прямого іноземного інвестування в Україні приділяли такі вчені, як В.Б. Антонов [1], Г.Є. Воронкова [2], І.М. Грищенко [2], О.Ю. Ємельянов [3], В.В. Козик [3], В. С. Кравців [1], М.І. Мельник [1], О.О. Мельник [4], С.М. Обушний [4], Т.О. Петрушка [3], В.Г. Федоренко [2]; аналізували особливості формування інвестиційного клімату в Україні та його вплив на інвестиційні процеси О.В. Азаренкова [5], О.В. Бурдило [6], А.В. Гуца [7], В.М. Дмитрієв [5], І.Ю. Матюшенко [5], Є.Ю. Мордань [7], Ю.О. Швець [6]; оцінювали інвестиційну привабливість України та можливі шляхи її підвищення у сучасних умовах І.І. Гайдар [8], Г. Грицаєнко [9], М. Грицаєнко [9], Т.В. Новикова [8] та інші.

Дутка Г.Я., Савіцька О.П. Тенденції та напрями активізації прямого іноземного інвестування економіки України. Оглядова стаття.

У статті розглянуто сучасний стан розвитку іноземного інвестування в економіці України, висвітлено основні позитивні зрушення у підвищенні ефективності інвестиційної політики на державному рівні. Проаналізовано тенденції прямого інвестування (у формах акціонерного капіталу та боргових інструментів) економіки України за період 2010-2018 рр. За допомогою економетричних моделей сформовано прогноз залучення прямих інвестицій (акціонерного капіталу та боргових інструментів) в Україну та спрямування у інші країни світу з України. Виокремлено найважливіші напрями посилення інвестиційної привабливості України, що в підсумку підвищать зацікавленість з боку іноземних інвесторів та збільшать обсяги прямих іноземних інвестицій у розвиток вітчизняної економіки.

Ключові слова: прями інвестиції, акціонерний капітал, боргові інструменти, рівняння тренду, інвестиційна привабливість.

Dutka G.Ja., Savitska O.P. Trends and directions of foreign direct investment in the Ukrainian economy. Review article.

The article deals with the current state of foreign investment development in the Ukrainian economy, highlights the main positive changes in improving of the investment policy efficiency at the state level. The tendencies of direct investment (in the form of equity and debt instruments) of the Ukrainian economy for the period 2010-2018 are analyzed. The econometric models form the forecast of direct investment attracting (equity and debt instruments) to Ukraine and sending in other countries of the world from Ukraine. The most important directions of enhancing the investment attractiveness of Ukraine are highlighted, which will eventually increase the interest of foreign investors and the volume of foreign direct investment in the development of the domestic economy.

Keywords: direct investment, equity, debt instruments, trend equation, investment attractiveness.

Метою статті є аналіз тенденцій прямого інвестування в економіку України та прямого інвестування в країни світу з України та виокремлення найважливіших напрямів посилення інвестиційної привабливості України на міжнародному рівні.

Виклад основного матеріалу дослідження

В умовах світових глобалізаційних тенденцій головним чинником формування іміджу держави та рівня довіри до неї виступає ефективність здійснення інвестиційної політики, яка допомагає фінансувати реалізацію необхідних державних чи приватних проєктів, відновлювати та покращувати виробництво, покращувати інфраструктуру розвитку окремих галузей економіки, підвищувати конкурентоспроможність як окремих виробничих структур, сфер діяльності, так і держави на світовому рівні. Формування глобального ринку праці є результатом зростання міжнародної мобільності трьох основних факторів виробництва – інформації, капіталу та праці [10].

Особливо питання залучення інвестицій із зарубіжних країн актуальне в умовах проголошення курсу України на вступ до Європейського Союзу та бажанні співпрацювати із провідними європейськими та іншими світовими фінансовими та торговельними інституціями. Прагнення уряду підвищувати інвестиційну привабливість України на міжнародному рівні знаходять своє відображення у активній законодавчій політиці у межах адаптації до законодавства ЄС, зокрема у частині створення рівних прав та гарантій діяльності іноземних та вітчизняних інвесторів, підписанні та ратифікуванні міждержавних угод про сприяння та взаємний захист інвестицій, створенні сприятливого правового регулювання та спрощення умов ведення бізнесу в Україні, впорядкування системи валютного законодавства тощо. Синергетичний ефект проведених реформ дозволив Україні піднятися на 3 позиції та посісти 131 місце в рейтингу інвестиційної привабливості країн світу BDO International Business Compass (IBC) за 2018 рік [11].

Статистична інформація про інвестиції зовнішньоекономічної діяльності збирається державою з 1994 року на підставі інформації юридичних осіб-резидентів та представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності в Україні, наданої у звітах за формами № 10-зез (квартальна) «Звіт про прямі іноземні інвестиції» і № 13-зез (квартальна) «Звіт про прямі інвестиції за кордон», з урахуванням адміністративної інформації Національного банку України щодо ринкової вартості прямих інвестицій (акцій, майна тощо) підприємств та установ, а також, починаючи з 01 січня 2015 року, про прямі інвестиції банків України, які включають обсяги реінвестованих доходів (обчислені НБУ на основі даних про нерозподілені прибутки/збитки відповідно до частки участі прямого інвестора в їх капіталі) [12]. Обсяг іноземних інвестицій,

вкладених в економіку України, залишається незначним, оскільки на сьогодні відсутні надійні інструменти захисту інвесторів від можливості втрати частини інвестицій, відбуваються постійні зміни в законодавстві, що перешкоджає залученню інвестицій до національної економіки, потенційні інвестори мало проінформовані щодо можливостей інвестування, існують певні труднощі в отриманні кредитів зі сторони іноземних суб'єктів інвестування, система податків є зависокою і неприйнятною для інвесторів, не приділяється достатня увага питанням політичного та страхового ризиків [13].

Динаміку прямих інвестицій (акціонерного капіталу та боргових зобов'язань) в Україну та з України протягом 2010-2018 рр., а також прогноз на 01.01.2020 р. за лінійною та поліноміальною залежністю представимо на рис. 1.

Як бачимо з рис. 1, найвищий пік обсягу залучених прямих інвестицій в Україну характерний для 2014 р. (становив 53704 млн. дол. США). Протягом 2015-2017 рр. – періоду загострення відносин України та Російської Федерації, початку економічної та політичної кризи, воєнних дій на Сході України, втрата Криму тощо – спостерігається значний спад обсягів залучених іноземних інвестицій, який починає збільшуватися з 2018 р. Проте, довгострокова тенденція за період 2010-2018 рр. зберігається спадною, про що свідчать трендові моделі: лінійна $y = -1912,6x + 50877$ ($R^2 = 0,4361$) та поліноміальна $y = -445,05x^2 + 2982,9x + 41086$ ($R^2 = 0,5872$) та прогноз за цими моделями на 01.01.2020 р. Без радикальних змін у сфері інвестиційної політики та покращенні інвестиційного клімату Україні ще довго треба буде чекати, щоб надолужити хоча б рівень 2014 року. Більш оптимістичні тенденції бачимо у динаміці та прогнозі залучення в економіку України боргових інструментів (див. рис. 2). Лінійна залежність демонструє висхідний тренд (рівняння тренду $y = 185,98x + 7028,6$, $R^2 = 0,1259$), який показує прогноз обсягів прямих інвестицій на 01.01.2020 р. у розмірі 9074,38 млн. дол. США, проте низьке значення коефіцієнта детермінації може свідчити про низьку достовірність економетричної моделі. Деяко кращий рівень довіри для поліноміальної залежності $y = -132,46x^2 + 1643x + 4114,5$ ($R^2 = 0,5345$), проте за цим варіантом змодельований прогноз обсягу прямих інвестицій на 01.01.2020 р. становить 6159,84 млн. дол. США. Якщо оцінювати рівень відставання обсягів прямих інвестицій в Україну останнього аналізованого періоду (01.01.2019 р.) з найвищим значенням (для боргових інструментів це 01.01.2013 р., а для акціонерного капіталу – 01.01.2014 р.), то для боргових інструментів цей розрив становить 20,8 %, а для акціонерного капіталу майже вдвічі вищий – 41,4 %, що свідчить про більші труднощі у залученні акціонерного капіталу в економіку України.

Таблиця 1. Динаміка та прогноз прямих інвестицій, млн. дол. США

Значення станом на 01.01	Прямі інвестиції в Україну			Прямі інвестиції з України		
	Акціонерний капітал	Боргові інструменти	Разом	Акціонерний капітал	Боргові інструменти	Разом
2010	38 992,9	5 264,6	44 257,5	5 760,5	123,4	5 883,9
2011	45 370,0	6 024,9	51 394,9	6 402,8	123,4	6 526,2
2012	48 197,6	8 205,4	56 403,0	6 435,4	185,8	6 621,2
2013	51 705,3	10 386,8	62 092,1	6 568,1	231,4	6 799,5
2014	53 704,0	10 249,7	63 953,7	6 702,9	214,9	6 917,8
2015	38 356,8	8 297,1	46 653,9	6 456,2	212,0	6 668,2
2016	32 122,5	7 882,8	40 005,3	6 315,2	217,1	6 532,3
2017	31 230,3	7 566,6	38 796,9	6 346,3	229,7	6 576,0
2018	31 606,4	8 414,5	40 020,9	6 322,0	240,0	6 562,0
2019	32 291,9	8 222,2	40 514,1	6 295,0	245,7	6 540,7
Прогноз за лінійним рівнянням тренду						
Прогноз на 01.01.2020	29838,4	9074,38	38912,3	6453,56	272,02	6725,64
Прогноз за поліноміальним рівнянням тренду						
Прогноз на 01.01.2020	20046,85	6159,84	26208,4	5929,86	228,09	6157,86

Примітка: Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, за 2014-2018рр. – також без частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Джерело: складено авторами за [14]

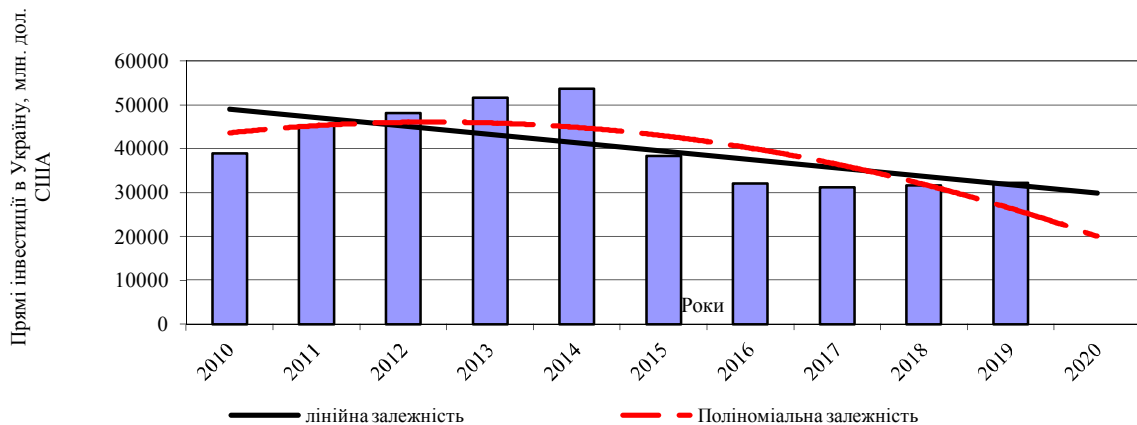

Рис. 1. Динаміка та прогноз залучення прямих інвестицій (акціонерного капіталу) в Україну станом на 01.01, млн. дол. США

Джерело: складено авторами за [14]

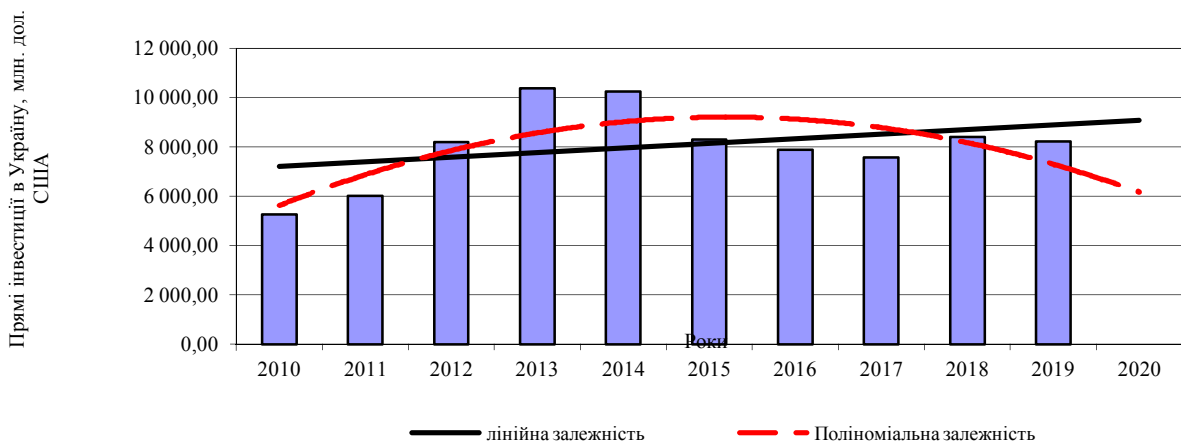

Рис. 2. Динаміка та прогноз залучення прямих інвестицій (боргових інструментів) в Україну станом на 01.01, млн. дол. США

Джерело: складено авторами за [14]

Динаміка прямих інвестицій з України як акціонерного капіталу, так боргових інструментів (див. табл.1) характеризується стабільністю з незначними відхиленнями у розмірі 5-10 % до попереднього періоду. Для оцінювання значення

прямих іноземних інвестицій для розвитку економіки України скористаємось таким відносним показником, як частка прямих іноземних інвестицій у ВВП країни (табл. 2).

Таблиця 2. Вихідні дані та розрахунок частки прямих іноземних інвестицій у ВВП України

Значення станом на 01.01	Прямі інвестиції в Україну (акціонерний капітал та боргові інструменти), млн. дол. США	Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах, млн. грн. ¹	Офіційний курс гривні до долара США (за 100 од.), грн.	Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах, млн. дол. США	Частка прямих інвестицій у ВВП країни, %
2010	44 257,50	913345	798,50	114382,6	38,7
2011	51 394,90	1079346	796,17	135567,3	37,9
2012	56 403,00	1299991	798,98	162706,3	34,7
2013	62 092,10	1404669	799,30	175737,4	35,3
2014	63 953,70	1465198	799,30	183310,1	34,9
2015	46 653,90	1586915	1576,856	100637,9	46,4
2016	40 005,30	1988544	2400,067 ²	82853,7	48,3
2017	38 796,90	2385367	2719,086 ³	87726,8	44,2
2018	40 020,90	2983882	2806,722	106312,0	37,6
2019	40 514,10	3558706	2768,826	128527,6	31,5

Примітка: ¹Значення ВВП на кінець звітного року порівняно до значення ВВП станом на 01.01 наступного після звітного року ²Станом на 31.12.2015 р. ³Станом на 30.12.2016 р.

Джерело: складено авторами за матеріалами [14-17]

Частка прямих іноземних інвестицій у ВВП України відображає активність іноземних інвесторів в країні та протягом 2010-2018 рр. коливається у межах 31,5-48,3 %, проте, як показує світовий досвід, обсяг прямих іноземних інвестицій не повинен перевищувати 6% ВВП. Це демонструє значну залежність економіки України від зовнішнього фінансування, що становить загрозу фінансово-економічній безпеці України. Як свідчать результати розрахунку (табл. 2), починаючи з 2016 р. знижується частка прямих інвестицій за рахунок зростання ВВП України у доларовому еквіваленті, незважаючи на зростання офіційного курсу національної валюти до долара США.

Станом на 31 грудня 2018 р. серед країн світу з найбільшою часткою прямих інвестицій (акціонерного капіталу) в економіці України варто виокремити такі країни: Кіпр (27,5 %), Нідерланди (21,9 %), Велика Британія (6,1 %), Німеччина (5,2 %), Швейцарія (4,8 %), Віргінські острови (4,1 %), Російська Федерація (3,1 %), Австрія (3,1 %), Франція (2 %) та Польща (1,8 %).

Станом на 31 грудня 2018 р. прямі інвестиції (акціонерний капітал) з України найбільше спрямовувались у такі країни світу: Кіпр (94,2 %), Російська Федерація (1,9 %), Латвія (1,2 %) та Віргінські Острови (1,0 %).

Досить цікавим буде аналіз співробітництва України у сфері іноземного інвестування з Європейським Союзом та Російською Федерацією (табл. 3). Як бачимо з табл. 3, навіть в умовах конфлікту з Російською Федерацією, частка прямих інвестицій з цієї країни в економіку України залишається досить високою, причому,

статистика показує, зростання з 1,1 % на початку 2016 р. до 3,1 % у кінці 2018 р. З 2013 р. спостерігається зниження частки прямих інвестицій з країн ЄС з 81,5 % до 76,6 % у 2018 р.

У сфері прямого інвестування у економіку країн світу з початком ведення воєнних дій на Сході та настанням політичних суперечностей у 2013-2014 рр., Україна змінює вектор з Російської Федерації (частка прямих інвестицій падає з 5,6 % на початку 2014 р. до 1,9 % на кінець 2018 р.) на країни Європейського Союзу (частка прямих інвестицій зростає з 92,4 % на початку 2014 р. до 96,6 % на кінець 2018 р.).

Для Російської Федерації характерна значна частка (17,3 %) у надходженнях прямих інвестицій (акціонерного капіталу) в Україну серед країн-інвесторів (найбільші обсяги) у 2018 р. (рис. 3).

За даними Державної служби статистики станом на 31.12.2018 р. найбільша частка прямих інвестицій (акціонерний капітал) в економіці України за видами економічної діяльності спрямовувалась у промисловість (33 %), оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (16,7 %), операції з нерухомим майном (12,4 %), фінансову та страхову діяльність (10,9 %), інформацію та телекомунікації (6,8 %), професійну, наукову та технічну діяльність (6,3 %), а з України – професійна, наукова та технічна діяльність (94,8 %), промисловість (1,7 %), фінансова та страхова діяльність (1,2 %).

Проаналізувавши наукові джерела [18-22] та врахувавши результати власних досліджень, можемо виокремити такі найважливіші напрями посилення інвестиційної привабливості України,

Таблиця 3. Динаміка прямих інвестицій у розрізі Європейського Союзу та Російської Федерації

Показники	Значення показників станом на 1 січня									На 31 грудня 2018
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Прямі інвестиції з країн світу економіці України										
Усього з усіх країн, млн. дол. США	38 992,9	45 370,0	48 197,6	51 705,3	53 704,0	38 356,8	32 122,5	31 230,3	31 606,4	32 291,9
Усього з країн ЄС, млн. дол. США	31 538,4	36 969,1	39 268,9	41 132,3	41 032,8	29 308,0	24 982,8	23 425,7	24 145,2	24 742,7
Частка прямих інвестицій з країн ЄС до загального підсумку, %	80,9	81,5	81,5	79,6	76,4	76,4	77,8	75,0	76,4	76,6
Російська Федерація, млн. дол. США	1 900,2	2 692,7	2 876,1	3 040,5	3 525,9	1 620,5	343,8	813,6	797,2	1 008,1
Частка прямих інвестицій з Російської Федерації до загального підсумку, %	4,9	5,9	6,0	5,9	6,6	4,2	1,1	2,6	2,5	3,1
Прямі інвестиції з України в економіці країн світу										
Усього в усі країни, млн. дол. США	5 760,5	6 402,8	6 435,4	6 568,1	6 702,9	6 456,2	6 315,2	6 346,3	6 322,0	6 295,0
Усього у країни ЄС, млн. дол. США	5 465,0	6 078,2	6 072,7	6 150,1	6 192,3	6 138,8	6 111,0	6 115,1	6 075,5	6 083,8
Частка в країни ЄС до загального підсумку, %	94,9	94,9	94,4	93,6	92,4	95,1	96,8	96,4	96,1	96,6
Російська Федерація, млн. дол. США	166,1	190,3	236,6	292,6	377,9	196,4	122,8	144,1	150,3	118,5
Частка в Російській Федерації до загального підсумку, %	2,9	3,0	3,7	4,5	5,6	3,0	1,9	2,3	2,4	1,9

Джерело: складено авторами за матеріалами [14]

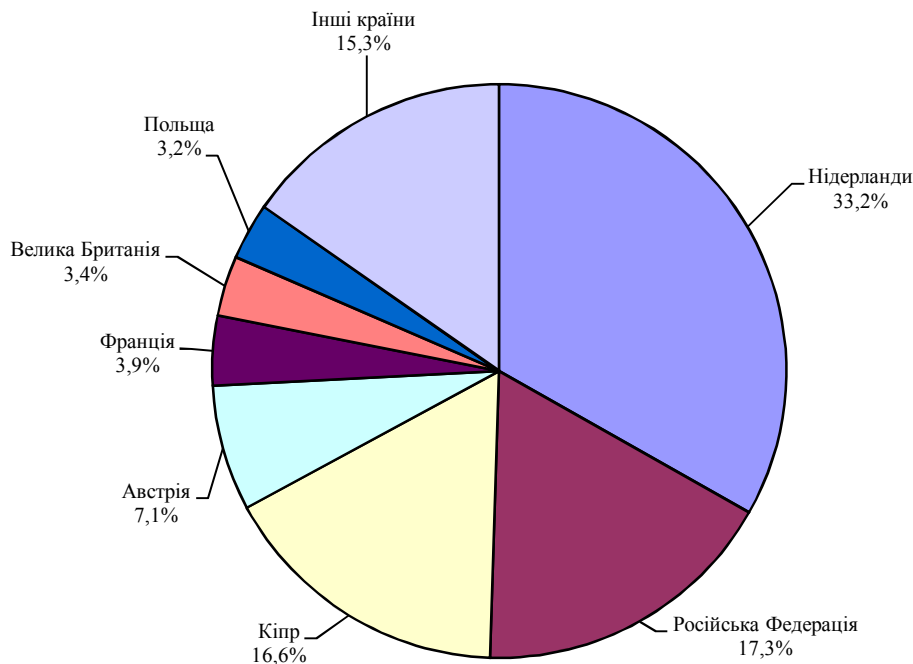

Рис. 3. Структура надходжень прямих інвестицій (акціонерного капіталу) в Україну за країнами-інвесторами (найбільші обсяги) у 2018 р.

Джерело: складено авторами за матеріалами [14]

що в підсумку підвищить зацікавленість з боку іноземних інвесторів та збільшить обсяги прямих іноземних інвестицій у розвиток вітчизняної економіки:

- удосконалення нормативно-правового забезпечення, спрямованого на створення розвиненої інвестиційної бази;
- запровадження економічного механізму страхування ризиків іноземного інвестування [18];
- стимулювання реінвестування;
- зниження тиску на інвесторів, забезпечення гарантій;
- розроблення державних, місцевих і регіональних програм розвитку інвестиційної сфери та програм підтримки діяльності суб'єктів інвестиційної діяльності;
- співпраця з міжнародними організаціями та підтримка зв'язків із міжнародними інвестиційними фондами [19];
- визначення пріоритетних напрямів інноваційно-інвестиційної діяльності, перехід на інноваційні методи ведення виробничо-господарської чи іншої діяльності [20];
- формування позитивного іміджу країни та її регіонів;
- стимулювання попиту на вітчизняну продукцію;
- розвиток внутрішнього інформаційного забезпечення іноземних інвесторів з боку держави, розвиток інформаційного забезпечення інвесторів за кордоном стосовно розміщення українських інвестиційних проектів і програм;
- спрощення бюрократичних процедур, що регламентують взаємовідносини держави і підприємців у сфері залучення іноземних інвестицій;
- створення інфраструктури для організаційної та правової підтримки інвестиційної діяльності [21];
- розвиток державно-приватного партнерства в підтримці інвестиційної та інноваційної діяльності;
- впровадження механізмів участі індивідуальних інвесторів в операціях на фінансовому ринку [22];
- детінізація економіки, подолання корупційної складової в організації та регулюванні процесів залучення та розподілу інвестиційних ресурсів.

Висновки

За результатами проведених досліджень можемо зробити висновки:

- у динаміці залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України переломним був момент 2014-2015 рр. – період початку конфлікту на Сході України, втрата Криму, політичні чвари та економічна нестабільність тощо;
- починаючи з 2015 р. прослідковується позитивна динаміка у залученні прямих іноземних інвестицій в економіку України, проте цей процес відбувається повільними темпами і ще не досягнуто результатів 2014 р.;
- динаміка прямих інвестицій з України як акціонерного капіталу, так боргових інструментів характеризується стабільністю з незначними відхиленнями у розмірі 5-10% до попереднього періоду;
- економіка України залежна від зовнішнього фінансування, про що свідчить високе значення частки прямих іноземних інвестицій у ВВП України на рівні 31,5-48,3 % порівняно з рекомендованим значенням у розмірі 6 %, що становить загрозу фінансово-економічній безпеці України;
- попри конфлікт з Російською Федерацією, частка прямих інвестицій з цієї країни в економіку України залишається досить високою, причому, статистика показує стабільне зростання на фоні зменшення цього показника для країн Європейського Союзу. Протилежна ситуація спостерігається у сфері прямого інвестування у економіку країн світу, тобто з початком ведення воєнних дій на Сході та настанням політичних суперечностей у 2013-2014 рр., Україна змінює вектор з Російської Федерації на країни Європейського Союзу;
- у структурі надходжень прямих інвестицій (акціонерного капіталу) в Україну серед країн-інвесторів (найбільші обсяги) у 2018 р. Російська Федерація займала другу позицію після Нідерландів;
- загалом можна констатувати про позитивні зрушення у сфері прямого іноземного інвестування в Україні, але все-ще необхідно докладати максимум зусиль на всіх рівнях управління «держава – регіон – місто – підприємство» задля прийняття дієвої та ефективної системи заходів посилення інвестиційної привабливості України на міжнародному рівні.

Abstract

In the current conditions of strengthening the integration and globalization processes of the world economy, the formation and development of the domestic economy is impossible without cooperation with foreign countries and attracting of investment resources. Investments are importance as an alternative external source of financing for the restoration of national production, structural adjustment, strengthening the economic growth of the country. Further investigation of the features of direct investment attracting in the Ukrainian economy will allow to take full advantage of all the positive effects of foreign investment in order to improve the business

climate, to develop the infrastructure of investment activity, to ensure stable economic growth and to improve the living standards of the population.

The purpose of the article is to analyze the tendencies of direct investment in the Ukrainian economy and direct investment in the countries of the world from Ukraine and to identify the most important directions of enhancing the investment attractiveness of Ukraine.

The article deals with the current state of foreign investment development in the Ukrainian economy, highlights the main positive changes in improving of the investment policy efficiency at the state level. The tendencies of direct investment (in the form of equity and debt instruments) of the Ukrainian economy for the period 2010-2018 are analyzed. The econometric models form the forecast of direct investment attracting (equity and debt instruments) to Ukraine and sending in other countries of the world from Ukraine. The share of foreign direct investment in the GDP of Ukraine is calculated. The dynamics of direct investment in the context of the European Union and the Russian Federation are analyzed. The structure of direct investment (equity) income in Ukraine by investor countries (the largest volumes) in 2018 is outlined. As a result, the most important directions of enhancing the investment attractiveness of Ukraine are highlighted, which will eventually increase the interest of foreign investors and the volume of foreign direct investment in the development of the domestic economy.

Conclusions:

- the momentum of the beginning of the conflict in the East of Ukraine, loss of the Crimea, political and economic instability, etc., was a turning point in the dynamics of foreign direct investment attracting into the Ukrainian economy;
- there has been a positive trend in foreign direct investment attracting into the Ukrainian economy since 2015, but this process is slow and the results of 2014 year have not yet been achieved;
- dynamics of direct investments from Ukraine equity and debt instruments are characterized by stability with slight deviations of 5-10% up to the previous period;
- Ukraine's economy depends on external financing;
- despite the conflict with the Russian Federation, the share of direct investment from this country in the economy of Ukraine remains quite high;
- on the whole, we can state positive trends of the foreign direct investment development in Ukraine.

Список літератури:

1. Кравців В.С., Мельник М.І., Антонов В.Б. Залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України: проблеми та політика активізації : монографія. Львів: ІРД НАН України, 2011. 368 с.
2. Інвестування в Україні в умовах глобалізації: монографія / за ред. В. Г. Федоренко, І. М. Грищенко, Г.С. Воронкової. К.: ДКС центр, 2016. 324 с.
3. Козик В.В., Смельянов О.Ю., Петрушка Т.О. Інвестиційно-інноваційний механізм забезпечення конкурентоспроможності промислових підприємств. Проблеми економіки. 2014. № 1. С. 52-58.
4. Обушний С.М., Мельник О.О. Сучасні тенденції залучення іноземних інвестицій в економіку України. Вчені записки Університету «КРОК». 2018. № 4 (52). С. 52-59. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2018-52-52-59>.
5. Матюшенко І.Ю., Дмитрієв В.М., Азаренкова О.В. Іноземні інвестиції в підприємницькій діяльності України : монографія. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. 190 с.
6. Швець Ю.О., Бурділо О.В. Оцінка інвестиційного клімату в Україні: стан, проблеми та шляхи його поліпшення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 12(2). С. 165-168.
7. Мордань Є.Ю., Гуца А.В. Інвестиційний клімат України та шляхи його поліпшення. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 17. С. 33-39.
8. Новікова Т.В., Гайдар І. І. Інвестиційна привабливість України: основні проблеми і шляхи їх розв'язання. Вісник Університету банківської справи. 2017. № 2 (29). С. 45-49.
9. Грицаєнко Г., Грицаєнко М. Інвестиційна привабливість України. Agricultural and resource economics. 2017. Vol. 3. № 1. С. 80-93.
10. Савицька О.П., Цоньо В.В. Особливості міграційних процесів населення в умовах глобалізації. Науковий вісник НЛТУ України: Зб. наук.-техн. праць. 2013. Вип. 23.17. С.295-303.
11. Україна піднялася у рейтингу інвестиційної привабливості. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2018/07/24/novyna/ekonomika/ukrayina-pidnyalasya-rejtnyhu-investyziynoi-pryvablyvosti> (дата звернення: 20.08.2019).
12. Методологічні пояснення статистики зовнішньоекономічної діяльності. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/zd/zd_rik/zd_u/zd_met.html.
13. Савицька О.П., Дюс Х.М. Проблеми та тенденції розвитку спільних підприємств України. Науковий вісник НЛТУ України: Зб. наук.-техн. праць. 2014. Вип. 24.01. С.284-290.
14. Економічна статистика / Зовнішньоекономічна діяльність. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zed.htm.

15. Валовий внутрішній продукт за 2018 рік. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/vvp/vvp_kv/vvp_kv_u/vvpf_kv2018u.htm.
16. Валовий внутрішній продукт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/vvp/vvp_ric/vvp_u.htm.
17. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.
18. Савицька О. П., Бай Т. В. Особливості залучення прямих інвестицій в економіку України. Науковий вісник НЛТУ України: Зб. наук.-техн. праць. 2014. Вип. 24.01. С.277-284.
19. Кулиняк І.Я. Капітальне інвестування у сфері туризму в Україні. Фінансовий сектор Європейського союзу та сталий розвиток: європейський досвід, стратегічні орієнтири для України: Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 6 червня 2019 р. Київ: АПСВТ, 2019. С. 66-67.
20. Кулиняк І.Я., Прийма Л.Р., Шпак О.Г. Напрями розвитку підприємства в умовах динамічного середовища. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». Ужгород, 2012. Вип. 3 (37). С. 55-58.
21. Савицька О.П., Савицька Н.В. Державне регулювання інвестиційних процесів в Україні. Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2011. № 714. С. 391-398.
22. Колеватова А.В. Сучасний стан залучення іноземних інвестицій в економіку України. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 22. С. 1080-1084.

References:

1. Kravtsiv, V.S., Melnyk, M.I., & Antonov, V.B. (2011). Attracting foreign direct investment into the Ukrainian economy: problems and activation policy. Lviv: IRD NAN Ukrainy [in Ukrainian].
2. Investing in Ukraine in the context of globalization / ed. V.H. Fedorenko, I.M. Hryshchenka, H.Ye. Voronkovi. K.: DKS tsentr [in Ukrainian].
3. Kozyk, V.V., Yemelianov, O.Yu., & Petrushka, T.O. (2014). Investment-innovative mechanism for ensuring the competitiveness of industrial enterprises. *Problemy ekonomiky*, 1, 52-58 [in Ukrainian].
4. Obushnyi, S.M., & Melnyk, O.O. (2018). Modern tendencies of attraction of foreign investments in the economy of Ukraine. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, 4 (52), 52-59. DOI: 10.31732/2663-2209-2018-52-52-59 [in Ukrainian].
5. Matiushenko, I.Yu., Dmytriiev, V.M., & Azarenkova, O.V. (2013). Foreign investments in Ukrainian business activity. Kharkiv : KhNU imeni V.N. Karazina [in Ukrainian].
6. Shvets, Yu.O., & Burdylo, O.V. (2017). Assessment of investment climate in Ukraine: state, problems and ways to improve it. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove gospodarstvo*, 12(2), 165-168 [in Ukrainian].
7. Mordan, Ye.Yu., & Hushcha, A.V. (2017). Investment climate of Ukraine and ways to improve it. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 17, 33-39 [in Ukrainian].
8. Novikova, T.V., Haidar, I.I. (2017). Investment attractiveness of Ukraine: main problems and ways to solve them. *Visnyk Universytetu bankivskoi spravy*, 2 (29), 45-49 [in Ukrainian].
9. Hrytsaienko, H., & Hrytsaienko, M. (2017). Investment attractiveness of Ukraine. *Agricultural and resource economics*, 3(1), 80-93 [in Ukrainian].
10. Savitska, O.P., & Tsono, V.V. (2013). Features of migration processes of the population in the conditions of globalization. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy: Zb. nauk.-tekhn. prats*, 23.17, 295-303 [in Ukrainian].
11. Ukraine has risen in the ranking of investment attractiveness. Retrieved from: <https://www.slovaidilo.ua/2018/07/24/novyna/ekonomika/ukrayina-pidnyalasya-rejtynhu-investytsijnoyi-pryvablyvosti> [in Ukrainian].
12. Methodological explanations of statistics of foreign economic activity. Retrieved from: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/zd/zd_rik/zd_u/zd_met.html [in Ukrainian].
13. Savitska, O.P., & Dius, Kh.M. (2014). Problems and tendencies of development of joint ventures of Ukraine. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy: Zb. nauk.-tekhn. prats*, 24.01, 284-290 [in Ukrainian].
14. Economic statistics / Foreign economic activity. Retrieved from: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zed.htm [in Ukrainian].
15. Gross Domestic Product for 2018. Retrieved from: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/vvp/vvp_kv/vvp_kv_u/vvpf_kv2018u.htm [in Ukrainian].
16. Gross domestic product. Retrieved from: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/vvp/vvp_ric/vvp_u.htm [in Ukrainian].
17. Official site of the National Bank of Ukraine. Retrieved from: <https://bank.gov.ua> [in Ukrainian].
18. Savitska, O.P., & Bai, T.V. (2014). Features of attraction of direct investments in the economy of Ukraine. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy: Zb. nauk.-tekhn. prats*, 24.01, 277-284 [in Ukrainian].

19. Kulyniak, I.Ya. (2019). Capital investment in tourism in Ukraine. Finansovyi sektor Yevropeiskoho soiuzu ta stalyi rozvytok: yevropeyskyi dosvid, stratehichni oriientyry dlia Ukrainy : Zbirnyk materialiv mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (pp. 66-67). Kyiv: APSVT [in Ukrainian].
20. Kulyniak, I.Ya., Pryima, L.R., & Shpak, O.H. (2012). Directions of enterprise development in the conditions of dynamic environment. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya "Ekonomika", 3 (37), 55-58 [in Ukrainian].
21. Savitska, O.P., & Savitska, N.V. (2011). State regulation of investment processes in Ukraine. Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politehnika": Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku, 714, 391-398 [in Ukrainian].
22. Kolevatova, A.V. (2018). Current state of attraction of foreign investments in the economy of Ukraine. Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky, 22, 1080-1084 [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Дутка Г. Я. Тенденції та напрями активізації прямого іноземного інвестування економіки України / Г. Я. Дутка, О. П. Савіцька // *Економіка: реалії часу. Науковий журнал.* – 2019. – № 4 (44). – С. 124-132. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2019/No4/124.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3758101

Reference a Journal Article:

Dutka G. Ja. Trends and directions of foreign direct investment in the Ukrainian economy / G. Ja. Dutka, O. P. Savitska // *Economics: time realities. Scientific journal.* – 2019. – № 4 (44). – С. 124-132. – Retrieved from <https://economics.opu.ua/files/archive/2019/No4/124.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3758101

